

Základní údaje

Estonsko je parlamentní republikou se systémem více stran. Prezident je volen na 5 let nepřímou volbou v parlamentu a má především symbolickou funkci. Parlament je jednokomorový – „Riigikogu“ a skládá se ze 101 křesel. Poslanci jsou voleni na 4 roky. Od listopadu 2016 je předsedou vlády Jüri Ratas. Prezidentkou Estonska je od října 2016 Kersti Kaljulaidová.

Oficiální název	Estonská republika
Počet obyvatel	1 319 133 (2018)
Rozloha	45 228 km ²
Měna	Euro (EUR)
Úřední jazyk	Estonština

Zahraniční obchod

Dominantou estonského vývozu jsou stroje a zařízení, tvořící téměř třetinu celkového exportu. Následují produkty ze dřeva a dopravní prostředky. Export směřuje hlavně do států EU – ze kterých převažuje vývoz do severovýchodních států; Finsko (12 %), Švédsko (11 %), Rusko (10 %) a Lotyšsko (8 %); Česko (0,8 %).

Čtvrtinu z dovozů tvoří stroje a zařízení, dále pak dopravní prostředky a minerální produkty. Nejvíce se do Estonska dováží z Německa (10 %), Finska (10 %), Ruska (9,7 %) a Číny (8,5 %).

Makroekonomický výhled

Odhad růstu estonské ekonomiky za rok 2018 je ve výši 3,5 % HDP. Na tomto poměrně solidním růstu se podílela hlavně domácí poptávka ve spojení s růstem mezd. Domácí poptávka zůstane hlavním hybatelem estonské ekonomiky, má však také vliv na zvýšené dovozy, které rostou rychleji než vývozy. V letošním roce by mělo dojít k mírnému zpomalení ekonomiky na 2,7 % HDP a v roce 2020 na 2,4 % HDP.

Výše inflace v Estonsku se od roku 2017 pohybuje nad průměrem EU. Za touto výší inflace se skrývá především růst energií a potravin. V roce 2020 by inflace měla zpomalit na 2,5 %. Ač veřejné výdaje rostou, veřejné rozpočty zůstávají v mírném přebytku. Veřejný dluh k HDP Estonska je nejnižší mezi členskými státy a zhruba na desetinu výše průměru EU. V roce 2019 by měl klesnout na 7,6 % HDP.

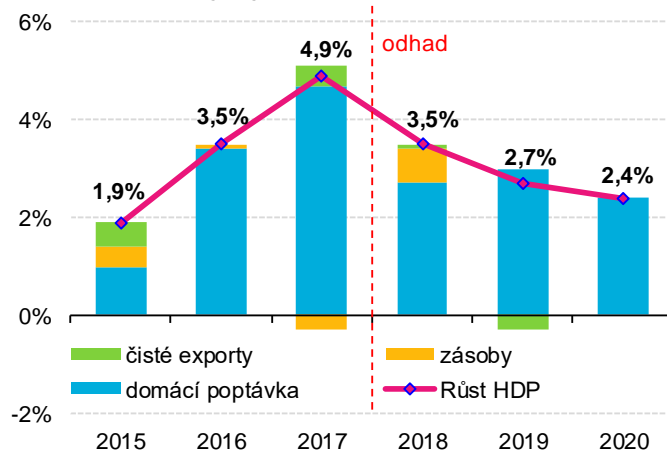
Vybrané ukazatele trhu práce

Růst zaměstnanosti by měl postupně slábnout i vzhledem k negativně se vyvíjejícímu demografickému vývoji. Klesající míra nezaměstnanosti se postupně stabilizuje kolem výše 6 %.

Produktivita práce v Estonsku odpovídá té české. Podobně jsou na tom i estonské náklady práce, které jsou jen o něco málo vyšší než v Česku.

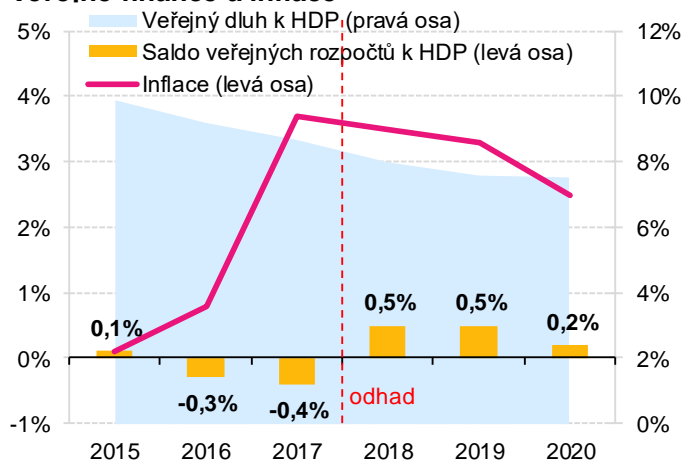
Od počátku roku 2019 byla minimální mzda v Estonsku zvýšena o 40 eur na 540 eur měsíčně.

HDP a příspěvky k jeho růstu

Zdroj: Evropská komise

Veřejné finance a inflace

Zdroj: Evropská komise

Základní ukazatele trhu práce

Míra nezaměstnanosti (leden 2019)	4,2 %	
Produktivita práce k Ø EU (2018)	57,4 %	
Minimální mzda (2019)	540 €	
Ø měsíční náklady práce v odvětvích (2018)		
	Estonsko	ČR
Zpracovatelský průmysl	1 735 €	1 714 €
Stavebnictví	2 008 €	1 613 €
Velkoobchod a maloobchod	1 725 €	1 728 €
Doprava a skladování	1 791 €	1 610 €

Zdroj: Eurostat

Základy obchodního práva

V Estonsku je možno založit několik právních forem podnikatelských subjektů (obchodních společností). Z nich je u zahraničních investorů nejrozšířenější společnost s ručením omezeným (*Osühing – OÜ*), u které je požadován základní kapitál minimálně ve výši 2 500 eur. Dle Doing Business zabere založení OÜ v Estonsku zhruba 3 pracovní dny a náklady na tento proces se pohybují v rozmezí 145-190 eur. U založení akciové společnosti (*Aktsiaselts – AS*) je potřeba základní kapitál alespoň 25 000 eur.

Daně

Základní sazba daně z příjmu právnických osob v Estonsku je 20 %. Dále je stanovena nižší sazba daně z příjmů ve výši 14% pro běžné rozdělení zisku dle různých zásad.

Jednotná sazba daně z příjmu fyzických osob je stanovena ve výši 20 %.

Výše základní sazby daně z přidané hodnoty je v Estonsku stanovena ve výši 20 %, snížená 9% sazba DPH je aplikována na některé farmaceutické výrobky, knihy (krom e-knih), noviny a na ubytovací služby. Osvobození od daně se uplatňuje u některé osobní a mezinárodní dopravy.

Daně	Sazba
Korporátní daň	20 %
Daň z příjmu jednotlivců	20 %
DPH (základní/snížená)	20 % / 9 %

Zdroj: VATlive, Deloitte, KPMG

Energetika

Cena elektrické energie se v Estonsku dlouhodobě pohybuje okolo 9 eurocentů/kWh (v ČR okolo 7 eurocentů/kWh). Cena plynu pro velkoodběratele ve druhém pololetí roku 2018 činila 9 eur/gigajoul přičemž v posledních letech dochází k meziročnímu nárůstu ceny za plyn.

Při výrobě elektrické energie se Estonsko spoléhá z více než 80 % na fosilní paliva (především uhlí), obnovitelné zdroje se na výrobě elektřiny podílejí ze zhruba 14 %.

Na dovozu energetických komodit je země téměř nezávislá. Energetická závislost činí pouhých 6,8 % (EU 54 % a ČR 33 %). Na dovozu pevných paliv (uhlí), která jsou hlavním zdrojem při výrobě elektřiny, je Estonsko zcela nezávislé.

Investiční pobídky

Lákadlem pro investory jsou vedle nulových daní na nerozdělený zisk také pobídky pro začínající podniky a svobodné obchodní zóny.

Zboží dovozené do zón pro pozdější re-export není předmětem DPH, spotřebních daní ani dovozních cel. Vedle toho mohou začínající podnikatelé získat dotace ve formě tzv. „start-up grantu“ (80 % nákladů projektu a max. 5 tisíc eur), pro větší projekty ve formě „rozvojového grantu“ (50 % nákladů projektu a max. 32 tisíc eur).

Index	Pořadí států			Charakteristika
	Estonsko	ČR	z počtu	
Doing Business	16.	35.	190	Hodnotí podmínky pro podnikání (celkem 10 subindexů)
Index ekonomické komplexity	26.	9.	125	Úroveň produkčních možností země
Světový index míru	33.	7.	163	Bezpečnost dané země – hodnoceno celkem 23 indikátorů (např. kriminalita, přístup ke zbraním, politická nestabilita, sousedské vztahy apod.)
Index vnímání korupce	18.	38.	180	Míra vnímání korupce ve veřejném sektoru
Globální index konkurenceschopnosti 4.0	32.	29.	140	Mapuje prosperitu a produktivitu zemí
Energetická závislost (v %)	6,8	32,7	Ø EU 53,6	Závislost země na dovozu energetických komodit

Zdroj: Doing Business Index 2019, Economic Complexity Rankings 2017, Global Peace Index 2018, Corruption Perceptions Index 2018, The Global Competitiveness Report 2018, Eurostat – Energy Dependence 2016